

Bakalářská práce

Zdeňka Švédová: Projevy religiozity u studentek dvouleté katolické střední školy

Posudek oponenta

Oponent: Aleš Opatrný

Práce, která se zabývá religiozitou specifické skupiny studentek, kterou představují studentky zkoumané školy (viz jejich charakteristiku na str. 5), a to v kontextu religiozity dnešních mladých lidí, je zajímavá a přínosná. Je třeba vyzdvihnout její dobře zvolenou a dodržovanou logickou strukturu, nepředpojatost v tvrzeních, obsažených v textu, i vlastní výzkumnou práci, kterou představuje sestavení dotazníků, jejich vyplňování studentkami a posléze zpracování a vyhodnocení.

Aby bylo zřejmé, že oponent práci pozorně četl a snad aby prospěl autorce, pokud se bude tématem dále zabývat, uvede zde několik kritických nebo doplňujících poznámek.

Definovat náboženství je dnes opravdu obtížné - paleta přístupů a tvrzení je příliš široká, jejich přehled a utřídění by byl samostatnou prací. Nejspíš by se vyplatilo zvolit selekci typu: „v našem zkoumání vycházíme z té a té definice náboženství“. Podobně to platí i o pojmu religiozita.

Práci nezdobí sekundární citace u zásadních pojmů (pozn. 12 a 13). Je také třeba důrazně upozornit, že religiozitu v české společnosti nelze charakterizovat (dokonce jako jedinou charakteristikou) výsledkem sčítání lidu, kde je diskutabilní i porovnání výsledků 1991-2001 (údaje nebyly získány stejnou metodikou). Religiozitu zkoumaly sociologickými metodami jiné výzkumy, které mají větší validitu, např. Evropský výzkum hodnot, výzkumy projektu Aufbruch.

Ozdobou práce také není (zřejmě překopírování) tabulek 3, 4 a dalších s anglickým textem a bez dostatečného vysvětlení.

Pokud jde o (snad až příliš stručné) pojednání o nové religiozitě, je zde užita literatura v této rychle se měnící oblasti poněkud „antikvární“ (Rejchrt 1995, Keden 1990), ač existuje dobrá a česky psaná literatura novější (např. Vojtíšek).

Kapitolka 2.4.3., pojednávající o sekulární religiozitě, je vzhledem k rozsahu a závažnosti tématu opravdu až příliš krátká. Navíc se neopírá o žádné citace z literatury, které by podpořily uvedená tvrzení a napomohly k nalezení dalších informací.

Poslední poznámka se týká závěru. Autorka zde srovnává výsledky svého výzkumu s výzkumy jinými (bylo by vždy třeba přesně uvést co je s čím srovnáváno!). Lze to ale dělat a vyvozovat ze srovnání závěry? Nejde o to, že by autorčin výzkum byl považován za nekvalitní, ale zřejmě se velice liší velikost zkoumaných vzorků (počet respondentů) a to nejméně o jeden řád a také charakteristika odpovídajících – v této práci jde jen o děvčata, u Saka o obě pohlaví. Přinejmenším by na to mělo být v textu výrazně upozorněno. Další poznámka je spíše k diskusi. Jaký asi vliv má na výpovědi studentek prostředí církevní školy? Odpovídaly by stejně, kdyby jim tytéž otázky zprostředkovala mimo školu osoba z nějaké „necírkevní“ výzkumné instituce?

To vše jsou však detaily nebo podněty k další práci, nikoliv zásadní chyby. Práci hodnotím jako nadprůměrně zdařilou a cennou a doporučuji k obhajobě.

V Praze 28.5.2007

.....
oponent